

Journal of Education
Graduate Studies Research, KKU.

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ>

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง การละเล่นพื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลคุ้มหนองคู
เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

The Development of Local Curriculum in Health and Physical Education on Local
Playing Activities for Prathomsuksa 4 Students, Komnongkoo Municipality School,
Khon Kaen Municipality, Khon Kaen Province

อุมาพร ผิวแดง^{1*} และ จีราวิชช์ เพือกพันธ์²

Umaporn Peawdang^{1*} and Jirawich Peukpan²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง “การละเล่นพื้นเมือง” ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลคุ้มหนองคู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 45 คน 2) ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ที่ได้ปรับปรุงจากของ นิคม ชมพูหลง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลการประเมินการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ พบว่า มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.21 – 4.56 และความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.00 – 0.66 แสดงว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด คะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง

*Corresponding author Tel : 08-2303-4182

E-mail address: Umaporn.235@gmail.com

การเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 20.71 คิดเป็นร้อยละ 69.04 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 26.56 คิดเป็นร้อยละ 88.52 มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 19.48
คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น, การละเล่นพื้นเมือง

Abstract

The objective of this research was to develop the Local Curriculum in Health and Physical Education titled “Folk Playing,” for Pratomsuksa 4 level, Komnongku Municipal School, KhonKaen Municipal, KhonKaen Province. There were 2 groups of target group including: 1) 45 Pratomsuksa 4 Students, and 2) 70 administrators, teachers, and school boards. The research instruments consisted of: 1) Supplementary Curriculum Document including 6 Lesson Plans as Cooperative Learning, 2) the Achievement Test being evaluated by the experts that it included quality and could be used, with curriculum development including the administrators, teachers teaching Health and Physical Education, school boards, and Supervisors which was adapted from Nikom Chompulong. Data were analyzed by calculating the Mean, and Standard Deviation.

The research findings found that

1) The findings of assessment to search for efficiency of curriculum for stakeholders including the administrators, teachers, school boards, and Educational Supervisors, found that the Mean Values were ranged between 0.00-0.66. It indicated that every factor of curriculum including the Propriety from “High” to “the Highest” level.

2) For the Pretest and Posttest Learning Achievement Scores, found that the Pretest Mean Score was=20.71 or 69.04%. The Posttest Mean Score was = 26.56 or 88.52%. The learning progress was increased=19.48%.

Keywords: Local Curriculum Development, Local Activities

บทนำ

การละเล่นพื้นเมืองเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็ก รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เช่นเดียวกับการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาโดยทั่วไป ทำให้เป็นผู้มีสุขภาพดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ทำให้จิตใจเบิกบาน สามารถเข้ากับเพื่อนฝูงได้ การละเล่นบางอย่างยังทำให้ได้ฝึกสมองและความว่องไว ตลอดจนเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิตใจได้ดี สำหรับการละเล่นในด้านคติชนวิทยานั้น การละเล่นยังเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มาอยู่รวมกลุ่มกัน เป็นการแสดงออกของอาริเริ่มสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวร่างกายตามธรรมชาติ

การระบายอารมณ์ให้จิตใจเกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดก่อให้เกิดความรักความสามัคคี การละเล่นจึงทำให้เรามองเห็นสภาพสังคมและวิถีความเป็นอยู่ของคนในสังคม

ปัจจุบันความเจริญทั้งทางด้านเทคโนโลยีวิทยาการที่ทันสมัยมากขึ้นทุกวันมนุษย์มีความนิยมด้านวัตถุมากกว่าคุณธรรม มนุษย์จึงห่างเหินธรรมชาติ หันเข้าไปใกล้ชิดกับจักรกลมากขึ้นเด็กๆ หรือคนวัยหนุ่มสาวก็จะนิยมเล่นเกมกด เกมคอมพิวเตอร์หรือนิยมเล่นอินเตอร์เน็ตกันมากขึ้น วิถีชีวิตของคนจึงเปลี่ยนแปลงไปมากเช่นกัน (สมบัติ กาญจนกิจ, 2540)

ซัชชัย โกมารทัต และคณะ (2527) กล่าวไว้ว่า จากสภาพสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเจริญขึ้นนี้เองประเทศไทยมีการติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น วัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามา การละเล่นอื่นๆ เข้ามาเป็นที่นิยมกันแพร่หลาย เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาประเภทใดก็ตาม ยังถือว่า กลุ่มสังคมของแต่ละประเทศในโลกย่อมมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาติ แต่ละภาษาที่แตกต่างกันออกไปและทุกประเทศย่อมมีความรักและหวงแหนในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเอง ทั้งนี้ทุกประเทศในโลกตระหนักดีว่าวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงอารยธรรมวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ตั้งแต่อดีต เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงเชื้อชาติได้อย่างดีเยี่ยม ปัญหาของบรรพบุรุษไทยในอดีตได้สร้างสรรค์สิ่งที่ดีแฝงไว้ในวัฒนธรรมมากมาย เมื่อได้ศึกษาเกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมือง การละเล่นของเด็กแล้ว จะเห็นว่าเกมหรือการเล่น เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่แสดงออกมาให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของมนุษย์และสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด ค่านิยมของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นประกอบกับปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการละเล่นพื้นเมืองเริ่มจะสูญหายไปตามกาลเวลา ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติฉบับใหม่ ที่เล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของการ จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โดยให้บรรจุ ปัญหาท้องถิ่น หลักสูตรแต่ละท้องถิ่นลงไปก็ตาม สาเหตุส่วนหนึ่งที่มีการละเล่นพื้นเมืองไม่ได้รับความสนใจตลอดจนไม่ได้รับความนิยมในการเล่นจากนักเรียน เยาวชนและประชาชนนั้น อาจเป็นเพราะเขาเหล่านั้นมองไม่เห็นคุณค่าของการละเล่นพื้นเมือง ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ตลอดจนการชักนำให้เห็นคุณค่า การละเล่นพื้นเมืองอย่างจริงจัง ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค หรือคนในเมืองและชนบท

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้วิจัยและติดตาม ผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสภาพความต้องการ ของท้องถิ่น โดยจัดแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่ม ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ ภาษาต่างประเทศและการทำงาน อาชีพและเทคโนโลยีกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีสาระย่อย 5 สาระ ได้แก่ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค ความปลอดภัยในชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

โรงเรียนเทศบาลคู่มองหนองคูได้เล็งเห็นความสำคัญ ของการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาและได้มีการปรับปรุง หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและสถานที่ ที่มีอยู่จำกัดเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางกายได้ อย่างเหมาะสมซึ่งทำให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และต้องการ ที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการละเล่นพื้นเมือง โดยผู้วิจัย ได้ศึกษาวิธีการศึกษาแนวคิดกับกระบวนการพัฒนา หลักสูตรไว้หลากหลายสำหรับแนวคิดในการพัฒนา หลักสูตร ครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้คือ แนวคิดของ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 อ้างถึงในธำรง บัวศรี, 2532) ซึ่งขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตรประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและ จุดหมาย 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไป ใช้และ 4) การประเมินผลหลักสูตร ทั้งนี้เพราะแนวคิดของ เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 อ้างถึงในธำรง บัวศรี, 2532) มีความชัดเจนใน ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบกับมีการเชื่อมโยง หลักสูตรสู่การเรียนการสอน วิธีการสอนที่เหมาะสม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องเลือกสรร ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับท้องถิ่น กล่าวคือ ผู้เรียนจะได้ เรียนรู้รากฐานของสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และเชื่อมโยงไปสู่ชุมชนภายนอกกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การค้นหาคำตอบ การฝึกการสังเกต การนำเสนอ

และกิจกรรมบันทึก ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการนำมาทดลองในชั้นเรียนเพื่อหาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญมีอยู่หลายลักษณะที่ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเรียนช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้โดยการเตรียมการ ด้านเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตลอดจนส่องสำรวจ ในขณะที่ผู้เรียนฝึกหัดและให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถ แก้ไขปรับปรุงตนเองและเกิดการพัฒนาขึ้น การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัว และศักยภาพในตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ให้บรรลุสำเร็จได้ และนักเรียนได้รับการฝึกการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน เพื่อการเตรียมการอยู่ร่วมกันในสังคม ช่วยเหลือเหลือเกื้อกูล สนับสนุนความสำเร็จร่วมกัน จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า เป็นรูปแบบการสอนที่ Joyce and Wiel (1986 อ้างใน สุธัดดา ลอยฟ้า, 2537) กล่าวว่า การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ช่วยพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา และสังคม เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนเองและผู้อื่นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคนิคการสอนแบบ STAD มาใช้ในการเรียนการสอน พบว่าเทคนิคการสอนที่สร้างขึ้นและผ่านขั้นตอนการวิจัยอย่างมีระบบนั้น สามารถช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถแสดงความคิดของตนเองออกมา ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจกล้าแสดงออกแสวงหาความรู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองขึ้น เพื่อที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของคนไทยและเป็นการส่งเสริมให้ได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาตลอดจนเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ทำให้เป็นผู้มีสุขภาพดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ทำให้จิตใจเบิกบาน สามารถเข้ากับเพื่อนฝูงได้ อีกทั้งเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไปให้กลับขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่ยึดของคนรุ่นหลัง การละเล่นพื้นเมืองจึงจำเป็นต้องสืบทอดและควรรักษาแก่การอนุรักษ์ไว้สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการละเล่นพื้นเมืองระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลคุ้มหนองคู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การละเล่นพื้นเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทศบาลคุ้มหนองคู สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 45 คน
2. รูปแบบของการวิจัย
การศึกษาคั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้ จำนวน 6 แผน
  - 3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

3.2 ทำการทดสอบหลังเรียน จากการใช้หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นพื้นเมือง จำนวน 3 ท่าน

4.2 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 11 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 70 คน เพื่อกรอกแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น

4.3 ทำการทดสอบหลังเรียน จากการใช้หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.4 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แล้วแปล ความหมาย ค่าเฉลี่ย

5.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แล้วแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยนำข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณเป็นข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรวจคำตอบ ใช้ค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าร้อยละ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้โปรแกรม Excel for Windows และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง “การเล่นพื้นเมือง” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลคุ้มหนองคู สังกัดสำนักงานศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการร่างหลักสูตรท้องถิ่นผู้วิจัยจัดทำร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเล่นพื้นเมือง ตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Saylor and Alexander (1974) ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่าองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์สามารถนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 45 คน จากผลการทดลองพบว่าหลังการใช้หลักสูตรคะแนนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 20.71 คิดเป็นร้อยละ 69.04 และค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 26.56 คิดเป็นร้อยละ 88.52 มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 19.48 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเล่นพื้นเมือง สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

หลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องได้รับการประเมินจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร คือ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.21 – 4.56 และความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.00 – 0.66 แสดงว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ได้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นพื้นเมือง ที่มีองค์ประกอบตามหลักการพัฒนาหลักสูตร คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) การประเมินหลักสูตรโดยผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Saylor and Alexander ซึ่งในขั้นตอน

ของการสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบคล้ายกับนักวิชาการ เช่น ไทเลอร์ Ralph Tyler (1968) กล่าวว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมาย 2) ประสบการณ์ 3) วิธีการจัดประสบการณ์ 4) วิธีการประเมินผล, Taba Hilda (1962) อ้างถึงใน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2) เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสำหรับสอนแต่ละวิชา 3) กระบวนการจัดการเรียนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ 4) โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร, สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินหลักสูตร

หลังจากที่ได้หลักสูตรท้องถิ่นผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดย ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น ของ นิคม ชมพูลงได้ทำการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการละเล่นพื้นเมือง เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร ตามองค์ประกอบของการสร้างหลักสูตร จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร คือ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 70 คน โดยผลการประเมินการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.21-4.56 และความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.00-0.66 แสดงว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด

2.2 จากการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการสร้างตามขั้นตอน มีการวิเคราะห์ ตรวจสอบ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงทำให้การนำหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองไปใช้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และนอกจากนี้ผลของคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการใช้รูปแบบการสอนแบบ STAD เนื่องด้วย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ แบบ STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิกทุกคนต้องช่วยเหลือกันและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอยู่ร่วมกันทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมืองในท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

1.2 ครูผู้สอนหมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมืองรูปแบบต่างอย่างแม่นยำและสามารถอธิบายให้ได้กลุ่มเป้าหมายให้เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และเมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องให้หยุดและรีบอธิบายแก้ไขให้ถูกต้องโดยทันที

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนา การละเล่น เพื่อเสริมสร้างกล้ามเนื้อเล็กของเด็กระดับปฐมวัยต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนา การละเล่นพื้นเมืองในภาคอื่นๆ ต่อไป

2.3 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการละเล่นพื้นเมือง ที่ช่วยพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่างๆ ในระดับอื่นๆ ต่อไป

2.4 ควรมีการพัฒนาหลักสูตร การละเล่นพื้นเมือง ในรูปของเกมการละเล่น ในระดับอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____ . (2546 ก). **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____ . (2546 ข). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____ . (2542 ก). **รายงานการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

_____ . (2538). **คุณค่าของการออกกำลังกาย**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

_____ . (2520). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2534). **คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

_____ . (2524). **เกม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

_____ . (2527). **รายงานผลการวิจัยเรื่องกีฬาพื้นเมืองไทย: ศึกษาและวิเคราะห์คุณค่าทางพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____ . (2531). **การละเล่นของเด็กไทย**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

_____ . (2548). **การประเมินหลักสูตร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ**. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 28(2), 25-32.

_____ . (2550). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

_____ . (2529). **การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต. **อึ้ง บัวศรี**. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: เอร่าวันการพิมพ์.

_____ . (2544). **เทคนิคและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

_____ . (2550). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. สงขลา: เหมการพิมพ์.

_____ . (2545). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____ . (2540). **กีฬาพื้นเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

_____ . (2536). **เกม**. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.

_____ . (2524). **การละเล่นของเด็ก**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____ . (2530). **ทฤษฎีหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

_____ . (2537). **รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้**. เอกสารประกอบการสอนวิชาออกแบบการสอน. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.